

TORVSTRØ VED FRUGTTREPLANTNING

AF KJ. I »JORDBRUG OG HAVESTEL«.

DET er en gammel regel, at man ikke skal anvende frisk gjødsel ved nyplantning af frugttrær, da træets rødder let raadner derved. Paa den anden side er det imidlertid godt, at træet straks efter plantningen har et godt forraadskammer at tage til efter den mere eller mindre voldsomme behandling, som det har været udsat for fra optagningen i planteskolen og til plantningen igjen finder sted. Om frisk gjødsel er imidlertid skadelig, saa er der et andet emne, som ikke er det, nemlig *torvstrø*, mættet med urin eller gjødselvand. Man skulde tro, at dette var ligesaa skadeligt, men det er det ikke, dels fordi planteneringsemnerne her forekommer i en form, saa træet let kan optage dem, og dels fordi torvstrøet meget langsomt afgiver sin fugtighed. Derved faar ikke træet for megen næring med en gang.

Læg derfor et dygtig lag torvstrø, gennemtrængt med gjødselvand, omkring rødderne ved plantningen! Følgen heraf bliver et kraftigt rodsystem med en mængde fine sugerødder og derigjennem en kraftig udvikling af træets krone.

DET NORSKE MYRSELSKABS FORSØGSSTATION FOR MYRKULTUR PAA MÆRESMYREN I SPARBU.

AF MYRKONSULENT O. GLÆRUM.

MYRFELTERNE, hvorpaa stationen skal anlægges, ligger paa den bekjendte *Mæresmyr* i Sparbu herred i Nordre Trondhjems amt. Mæresmyren er ca. 4880 maal og det høieste punkt paa myren ligger ca. 25 m. over havet.

Myren ligger midt i bygden omgivet paa alle kanter af store gaarde. Den gennemskjæres i sin længderetning af Hell—Sundebanen med jernbanestationen Sparbu i den søndre og Vist i den nordre ende. Desuden gennemskjæres den i to retninger af rodelagt vei.

De væsentligste myrfelter er afstaaet til stationen af *Mære landbrugsskole*. Skolen har uden godtgjørelse afstaaet 50 maal uopdyrket myr i mindst 15 aar.

Myrdybden paa dette felt er noget forskjellig, men feltet kan efter dybdeforholdene deles i tre omtrent lige dele. En del med myr dybde paa ca. 0,70—0,90 m., en del med dybde 1,2—1,4 m. og op mod 1,8 m. og en del med dybde 0,30—0,50 m.

Man finder saaledes her ganske vel afgrænsede myrpartier med forskellig dybde, saa man med lethed finder jordbund, der egner sig som forsøgsmark ved anlæg af afgrøftningsforsøg, bearbejdningsforsøg og forsøg med forskellige kulturplanter m. m.

Myrmassen paa dette felt bestaar for den største del af middels formuldet græsmyr, dels hvilende paa fin sand, dels paa blaalere. Bunden giver saaledes anledning til at høste erfaringer med hensyn til de forskellige lukkematerialers hensigtsmæssighed for baade fin sandbund og lerbund.

Hvad angaar myrens indhold af plantenæringsstoffer skal bemærkes, at en prøve, der udtoges som gennemsnitsprøve fra det felt, hvorpaa forsøgsarbejdet skal begynde i høst, viste følgende indhold¹⁾:

I vandfrit stof 3,06 pct. kvælstof, 0,17 pct. fosforsyre, 0,42 pct. kali, 1,59 pct. kalk og 8,87 pct. aske.

I oprindelig vaad myr (81,70 pct. vønd) indeholdes pr. maal til 20 cm. dyb: 1035 kg. kvælstof, 57 kg. fosforsyre, 141 kg. kali og 538 kg. kalk.

Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa disse tal, men kun bemærke, at analyserne viser som myrjordsanalyser, et jævnt, godt indhold af plantenæringsstoffer.

Ca. 100 m. fra det ovenfor beskrevne felt ligger det af landbrugsskolen afstaaede opdyrkede myrstykke.

Stykket er paa 10 maal og er afstaaet indtil forsøgsstationen har opdyrket saa meget, at samtlige forsøg kan trækkes over paa stationen. Avlingen af dette stykke tilfalder skolen.

Foruden disse jordafstaaelser har skolen afgivet et rum i skolens udhusbygning, stort $7\frac{1}{2} \times 9$ m., til opbevaring af avling, samt nødvendig husdyrgjødsel til forsøgene. Gjødselen skaffes mod godtgørelse i avling eller mod penge.

Ca. 30 maal hvidmose og overgangsmyr er stillet til gratis disposition af gaardbr. *Gilberg*, dog saaledes at overenskomsten ikke hindrer salg til staten.

Hele Mæresmyren er nu under kanalisering, og den egentlige forsøgsstation vil komme til at støde op til to store kanaler. Den ene af disse er nu saa godt som færdig og kan allerede tjene som afløb for de grøfter, som nu er under gravning.

Hvad jordbundsforholdene paa Mæresmyren angaar for en myrforsøgsstation, saa tror jeg, det er vanskelig at finde en mere skikket myrstrækning for anlæg af en saadan. Myren er en af landets største sammenhængende opdyrkbare myrstrækninger, som giver rig anledning til mulige udvidelser af forsøgene saavel i myrkulturel henseende som mulige opdyrkningsforsøg ved anvendelse af straffanger o. l.

Der forekommer mange forskellige myrtyper fra udmærket græsmyr til ren hvidmosemyr med forskellige dybde- og undergrundsfor-

¹⁾ Analyserne er velvilligt udførte af Statens kemiske kontrolstation i Kr.ania.

hold. Det er saaledes anledning til at finde myrformer, der kan danne grundlaget for de forskjelligste forsøg.

Med hensyn til de klimatiske forhold paa Mæresmyren maa man erindre, at myren i geografisk henseende ligger omtrent midt i eller maaske rettere midt paa landet, og ved et løseligt blik skulde man derfor kunne antage, at de klimatiske forhold skulde være saa nogenlunde et gennemsnit for landet.

Ser man paa de klimatologiske tabeller for vort land, finder man ogsaa, at bygderne omkring det indre af Trondhjemsfjorden har klimatiske eiendommeligheder, som minder baade om Østland og Vestland, med andre ord middels.

For at støtte os til nogle tal skal eksempelvis anføres, at Stenkjær, som ligger ca. 7 km. fra Mæresmyren, har en midlere temperatur for mai—september paa $11,4^{\circ}$ og et gennemsnit for aaret paa $4,7^{\circ}$, Eidsvold har henholdsvis $11,7^{\circ}$ og $3,5^{\circ}$, Elverum henholdsvis $11,8^{\circ}$ og $2,3^{\circ}$, Bergen henholdsvis $12,5^{\circ}$ og $7,0^{\circ}$, Kristiansund N. henholdsvis $11,2^{\circ}$ og $6,4^{\circ}$, Bodø henholdsvis $9,9^{\circ}$ og $4,1^{\circ}$. Alt C° .

Den midlere nedbør for aaret er paa Stenkjær 822, Eidsvold 759, Elverum 609, Bergen 1916, Kristiansund 1097, Bodø 905 mm. Rigtignok kan man ikke direkte læse sig til et steds klima efter saadanne tal; men det viser dog, at de indre Trondhjemsbygder ikke ligger mod ydergrænserne i klimatologisk henseende, men meget mere nærmer sig til at repræsentere et gennemsnit. Særlig gjælder dette, som man ser, den aarlige nedbørmængde.

Jeg tror derfor, at de resultater, som høstes paa Mæresmyren, kan direkte gjælde for temmelig store distrikter i vort land, og i forbindelse med resultater fra spredte forsøgsfelter i de distrikter, hvor klimatforholdene er særlig udprægede, vil de ogsaa for saadanne egne være til gavn, idet de mere almengjældende og mere omfattende undersøgelser kan ske ved den faste station, og de stedlige afvigelser paa-vises ved spredte forsøgsfelter. Særlig gjælder dette maaske de egentlige *arts-* og *varietetsforsøg* med kulturplanter.

Et saadant »stedligt« større forsøgsfelt er allerede under anlæg ved *Stavanger amts landbrugsskole*, idet skolen af interesse for sagen har paataget sig et saadant felt.

En vanskelighed, som forsøgsstationen paa Mæresmyren faar at kæmpe mod, er formentlig nattefrosten. Men denne vanskelighed deler jo Mæresmyren med alle store sammenhængende myrstrækninger, selv om disse ligger i sydligere lande.

Faren for nattefrost er neppe større paa Mæresmyren end paa lignende store Myrstrækninger østnfjelds, og det maa antages, at frostfaren bliver mindre, jo længere opdyrkingen skrider frem. Imidlertid vil der straks blive sat observationer igang for at iagttage opdyrkingens indflydelse paa temperaturen og om mulig give et lidet bidrag til løsningen af dette omstridte spørgsmaal.

Til stationens drift har *Nordre Trondhjems amts landhushold-*

ningssselskab indtil videre bevilget et aarligt bidrag af kr. 400 og myrselskabet har iaar bevilget kr. 600.

Der tænkes, saa langt midlerne rækker, at igangsætte mere langvarige og indgaaende gjødslingsforsøg for myreng og andre kulturvækster. Under disse spørgsmaal vil særlig en sammenligning af lønsomheden mellem den nu almindelig brugte driftsmaade og de nyere driftsmaader for myrengene blive forsøgt udredet.

I høst vil allerede ved den første afgrøftnings udførelse et afgrøftnings- og grundvandsmaalingsforsøg blive paabegyndt, der saa lidt efter lidt vil kunne udvides, efterhvert som arbeidet skrider frem.

Ligeledes er det hensigten at forsøge flere slags opdyrkningsmetoder — deres brugbarhed og rentabilitet. Herunder kommer forsøg med at omdanne raa myr paa hurtigste og billigste maade til gode, langvarige enge.

Som led i forsøgsvirksomheden vil ogsaa plantekulturforsøg blive igangsatte for at finde de lønsomste, haardføreste og aarsikrøste kulturplanter paa myrjord.

Ligeledes er det tanken at kunne bidrage til løsningen af forskellige spørgsmaal vedrørende myrjordens bearbejdning og brugen af jordforbedringsmidler, som kalk, mergel m. v.

Det siger sig selv, at med saa begrænsede pengemidler, som myrkulturstationen raader over, maa ogsaa dens arbeide blive begrænset; men trods dette er det vort haab, at den muligens vil bidrage sit til at løse nogle af de spørgsmaal, som i vor tid i stadig stærkere grad stilles til den myrdirkende jordbruger.

UDTAPNING AF STEINSLANDSSTEMMEN OG SÆNKNING AF HOGNESTADVANDET PAA JÆDEREN

AF LANDBRUGSINGENIØRASSISTENT K. SOMMERSCHIED.

VED EN STEM forstaaes paa Jæderen et som regel i forhold til omgivelserne lavt liggende stykke land, som ved opdæmning af et gjennem samme gaaende vandløb sættes under vand, for at man her kan have en beholder for driftsvand enten til en nedenfor liggende kværn eller til trækning eller lignende. En saadan er den saakaldte Steinslandsstem, som tilligemed de tilstødende, flade og sumpige myrer strækker sig nordover fra Hognestad stoppested paa Jæderbanen og langs vestre side af jernbanelinjen i en længde af omtrent 1,5 km. Se medfølgende kart. Disse myrer har ligget som udmark til gaardene Steinsland, Line, Haaland og Hognestad, og vistnok har eierne der havt lidt torvskur og kanske en smule beite til sine kreaturer; men